

Új kiadás – A zsidókhöz írt levél

Az 1975-ben megjelent és 1990-ben revideált protestáns új fordítású Biblia legújabb revíziójának próbakiadását tartja kezében a Tisztelt Olvasó. A Magyar Bibliatársulat 2006-ban kezdett hozzá a revízió előkészítéséhez, az észrevételek gyűjtéséhez. Munkánk most jutott el arra a pontra, hogy az egyházi bibliaolvasó közvélemény elé tárhatjuk a Szöveggondozó Bizottság revíziós munkájának gyümölcseit, köztük A zsidókhöz írt levelet.

A bibliai szöveg gondozása során a következő revíziós alapelvekhez igyekeztünk tartani magukat: 1. Figyelembe vettük és értékeltük az 1990 és 2008 között beérkezett észrevételeket és javaslatokat. 2. Meg kívántuk őrizni az új fordítású Biblia alapvető szövegkritikai és fordítási döntéseit (a formális és a dinamikus ekvivalencia kiegyensúlyozott alkalmazása), a bibliai szöveg tagolását és az emelkedett, mai beszélt köznyelvi szintet. Ezeken a területeken csak akkor változtattunk az új fordítás szövegén, ha azt a mai írásértelmezési és fordításelméleti konszenzus megkövetelte. 3. Javítottuk a felismert nyomdahibákat, fordítási tévedéseket és archaikus (a mai beszélt nyelvben már nem használatos) kifejezéseket. 4. Igyekeztünk javítani a fordítás egységességén, következetességén. 5. Törekedtünk a „jó magyarságú” nyelvi megoldásokra, valamint arra, hogy az új bibliai szöveg felolvasva („szószéki használat”) is jól hangozzék. Legfőképpen pedig azt reméljük, hogy a revíziós munka eredményeként Isten igéje még inkább érthetően és tisztábban szólalhat meg magyar nyelven.

A most kézben tartott szöveget a Magyar Bibliatársulat tagegyházainak hivatalos honlapjain, pdf formátumban jelentetjük meg.

Köszönjük az eddig kapott észrevételeket, és arra szeretnénk kérni mindenkit, hogy a revideált szöveggel kapcsolatos véleményével bátran keressen meg bennünket az info@bibliatarsulat.hu e-mail címen vagy levélben a 1113 Budapest, Bocskai út 35. postacímen.

Magyar Bibliatársulat

A ZSIDÓKHOZ ÍRT LEVÉL

Isten tökéletes kijelentése Fia által

1¹Miután régen sokszor és sokféleképpen szólt Isten az atyákhoz a próféták által, ²ezekben a végső időkben a Fiú által szólt hozzánk, akit örökösévé tett mindennek, aki által a világot teremtette. ³Ő Isten dicsőségének a kisugárzása és lényének képmása, aki hatalmas szavával hordozza a mindenséget, aki miután minket bűneinktől megtisztított, a mennyei Felség jobbára ült. ⁴Annyival feljebb való az angyaloknál, amennyivel különb nevet örökölt náluk.

Krisztus méltósága nagyobb az angyalokénál

⁵Mert az angyalok közül kinek mondta valaha Isten:

„Fiam vagy te,
ma nemzettelek téged!”,
majd pedig:

„Atyja leszek, és ő az én Fiam lesz.”

⁶Amikor pedig bevezeti az elsőszülöttet a világba, ismét így szól:

„Imádja őt Isten minden angyala!”

⁷És az angyalokról ezt mondja ugyan:

„Angyalait szelekké teszi,
és szolgálait tűz lángjává”,

⁸de a Fiúról így szól:

„A te trónusod örökké megáll, ó, Isten,
és királyi pálcád az igazság pálcája.

⁹Szereted az igazságot, és gyűlölöd a gonoszságot:
ezért kent fel téged Isten, a te Istened
öröm olajával társaid fölé.”

¹⁰„Te vetettél, Uram, alapot a földnek kezdetben;
és a te kezéd alkotása az ég.

¹¹Azok elpusztulnak, de te megmaradsz,
és azok mind elavulnak, mint a ruha,

¹²és összegöngyölítéd őket, mint egy palástot,
és mint a ruha, elváltoznak;

te pedig ugyanaz maradsz; és esztendeid nem fogynak el soha.”

¹³Az angyalok közül kinek mondta valaha:

„Ülj az én jobbomra,
amíg ellenségeidet lábad zsámolyává teszem.”

¹⁴Vajon ezek nem mind szolgáló lelkek? Azokért küldettek szolgálatra, akik örökölni fogják az üdvösséget.

Figyeljünk a Jézustól hallottakra!

2¹Ezért tehát még jobban kell figyelniük a hallottakra, hogy valamiképpen el ne sodródjunk. ²Mert ha az angyalok által hirdetett ige olyan erős volt, hogy minden törvényszegés és engedetlenség megkapta igazságos büntetését, ³akkor hogyan menekülünk meg mi, ha nem törődünk ilyen nagy üdvösséggel, amelyet az Úr hirdetett először? Azok pedig, akik hallották, megerősítették ezt számunkra, ⁴Isten pedig velük együtt tett bizonyosságot jelekkel és csodákkal, sokféle erővel és a Szentlélek ajándékaival, amelyeket akarata szerint osztott szét.

Jézus szenvedésén át jutott a dicsőségbe

⁵Mert nem angyalok uralma alá rendelte az eljövendő világot, amelyről szólunk. ⁶Sőt valahol valaki így tett bizonyrágot:

„Micsoda az ember, hogy gondolsz rá,
vagy az embernek fia, hogy gondod van rá?

⁷Rövid időre kisebbé tetted őt az angyaloknál,
dicsőséggel és méltósággal koronáztad meg,
⁸mindent lába alá vettedél.”

Ha ugyanis mindent alávetett neki, akkor semmit sem hagyott, ami ne volna neki alávetve. Most ugyan még nem látjuk, hogy minden az uralma alatt áll, ⁹azt azonban látjuk, hogy az a Jézus, aki rövid időre kisebbé lett az angyaloknál, a halál elszenvedése miatt dicsőséggel és méltósággal koronáztatott meg, hiszen ő Isten kegyelméből mindenkiért megízlelte a halált.

¹⁰Mert az volt méltó Istenhez, akiért van a mindenség, és aki által van a mindenség, hogy őt, aki számtalan fiát vezet dicsőségre, üdvösségük szerzőjét szenvedések által tegye tökéletessé. ¹¹Mert a megszentelő és a megszenteltek mind ugyanattól származnak, ezért nem szégyelli őket testvéreinek nevezni, ¹²amikor így szól:

„Hirdetem nevedet testvéreimnek,
a gyülekezet körében dicsérlek téged.”

¹³És ismét:

„Én őbenne reménykedem”,
majd újra:

„Íme, itt vagyok, én és a gyermekek,
akiket Isten adott nekem.”

¹⁴Mivel pedig a gyermekek test és vér részesei, ő is hozzájuk hasonlóan részese lett ezeknek, hogy halála által megsemmisítse azt, akinek hatalma van a halálon, vagyis az ördögöt; ¹⁵és megszabadítsa azokat, akik a haláltól való félelem miatt egész életükben rabok voltak. ¹⁶Mert nyilván nem angyalokat karol fel, hanem Ábrahám utódait karolja fel. ¹⁷Ezért mindenben hasonlóvá kellett lennie a testvéreihez, hogy irgalmas és hű főpap legyen az Isten előtti szolgálatban, hogy engesztelést szerezzen a nép bűneiért. ¹⁸Mivel maga is kísértést szenvedett, segíteni tud azokon, akik kísértésbe esnek.

Krisztus feljebbvaló Mózesnél

3¹Ezért, szent testvéreim, mennyei elhívás részesei, figyeljete hitvallásunk apostolára és főpapjára, Jézusra, ²aki hű az ő megbízójához, ahogyan Mózes is hű volt az ő egész házában. ³Ő ugyanis Mózesnél nagyobb dicsőségre volt méltó, mint ahogyan a háznál nagyobb méltósága van a ház építőjének. ⁴Mert minden háznak van építője, aki pedig mindent felépített, Isten az. ⁵Mózes is hű volt ugyan az ő egész házában mint szolga, bizonyosságul annak, amit hirdetnie kellett, ⁶Krisztus azonban mint Fiú hű a maga házához. Az ő háza mi vagyunk, ha a bizalmat és a reménység dicsekedését mindvégig szilárdan megtartjuk.

Izrael példája óvjon a hitetlenségbe eséstől

⁷Ezért, amint a Szentlélek mondja:

„Ma, ha az ő szavát halljátok,

⁸ne keményítsétek meg a szíveteket, mint az elkeseredéskor,
a kísértés napján a pusztában,

⁹ahol megkísértettek engem őseitek,
próbára tettek,

bár látták tetteimet negyven éven át.

¹⁰Ezért megharagudtam erre a nemzedékre,
és ezt mondtam: Tévelygő szívű ez a nép,
mert nem ismeri az én utaimat.

¹¹Meg is esküdtem haragomban,
hogy nem mennek be az én nyugalom helyére.”

¹²Vigyázzatok, testvéreim, senki ne szakadjon el közületek az élő Istentől hitetlen és gonosz szívvel. ¹³Sőt buzdítsátok egymást minden egyes napon, amíg tart a ma, hogy a bűn csábítása közületek senkit meg ne keményítsen. ¹⁴Mert részeseivé lettünk Krisztusnak, ha azt a bizalmat, amely kezdetben élt bennünk, mindvégig szilárdan megtartjuk.

¹⁵Mert amikor ezt mondja az Írás: „Ma, ha az ő szavát halljátok, ne keményítsétek meg a szíveteket, mint az elkeseredéskor”, ¹⁶azt kérdezzük: kik keseredtek el, amikor ezt hallották? Nemde mindazok, akik Mózes vezetésével kijöttek Egyiptomból? ¹⁷És kikre haragudott negyven éven át? Nem azokra, akik vétkeztek, akiknek a teste elhullott a pusztában? ¹⁸És kiknek esküdött meg, hogy nem mennek be nyugalma helyére, ha nem azoknak, akik engedetlenekké váltak? ¹⁹Látjuk is, hogy nem mehettek be hitelenségük miatt.

Isten népének nyugalma

4¹Mivel még nem teljesedett be az ő nyugalomába való bemenetel ígérete, gondosan ügyeljünk arra, hogy közülünk senki le ne maradjon erről. ²Mert nekünk is hirdették az evangéliumot, mint azoknak is; de nekik nem használt a hirdetett ige, mivel nem párosult hittel azokban, akik hallgatták. ³Mi, akik hiszünk, bemegyünk abba a nyugalomba, amint megmondta Isten: „Ezért megesküdtem haragomban, hogy nem mennek be az én nyugalom helyére.” Jóllehet munkái készen voltak a világ teremtése óta, ⁴és valahol így szól az Írás a hetedik napról: „És megnyugodott Isten a hetedik napon minden munkája után.” ⁵Itt viszont ezt mondja: „Nem mennek be az én nyugalom helyére.” ⁶Mivel tehát még várható, hogy némelyek bemennek abba, és akiknek előbb hirdették az evangéliumot, nem mentek be engedetlenségük miatt, ⁷egy napot ismét „mának” jelöl ki. Dávid által hosszú idő múlva így szól, ahogyan előbb is mondtuk: „Ma, ha az ő szavát halljátok, ne keményítsétek meg a szíveteket!” ⁸Mert ha Józsué bevitte volna őket a nyugalom helyére, nem szólna azután egy másik napról. ⁹A szombati nyugalom tehát még ezután vár Isten népére. ¹⁰Aki ugyanis bement Isten nyugalomába, maga is megnyugodott a munkáitól, mint Isten is a magáétól.

¹¹Igyekezzünk tehát bemenni abba a nyugalomba, hogy senki el ne essék az ehhez hasonló engedetlenség következtében.

Isten igéje élesebb a kétélű kardnál

¹²Mert Isten igéje élő és ható, élesebb minden kétélű kardnál; mélyre hatol, az elme és a lélek, az ízületek és a velők szétválásáig, és megítéli a szív gondolatait és szándékait. ¹³Nincsen olyan teremtmény, amely rejtve volna előtte, sőt mindenki mezítelen és fedetlen az ő szeme előtt. Neki kell majd számot adnunk.

Járuljunk bizalommal a kegyelem trónusához

¹⁴Mivel tehát nagy főpapunk van, aki áthatolt az egeken, Jézus, az Isten Fia, ragaszkodjunk hitvallásunkhoz. ¹⁵Mert nem olyan főpapunk van, aki ne tudna megindulni erőtlenségeinken, hanem olyan, aki hozzánk hasonlóan kísértést szenvedett mindenben, de nem vétkezett.

¹⁶Járuljunk tehát bizalommal a kegyelem trónusához, hogy irgalmat nyerjünk, és kegyelmet találjunk, amikor segítségre van szükségünk.

Krisztus örök üdvösség szerzője lett szenvedése és engedelmissége által

5¹Mert minden főpap, akit emberek közül választanak, az emberekért rendeltetett Isten szolgálatára, hogy ajándékokat és áldozatokat mutasson be a bűnökért. ²Együtt tud érezni a tudatlanokkal és a tévelygőkkel, mivel ő maga is körül van véve erőtlenséggel. ³Így nemcsak a népért, de önmagáért is köteles bűnért való áldozatot bemutatni.

⁴Senki sem szerezheti meg azonban önmagának ezt a tisztséget, csak az, akit Isten hív el, mint Áront is. ⁵Ugyanúgy Krisztus sem maga dicsőítette meg önmagát azzal, hogy főpap lett, hanem az, aki így szólt hozzá: „Az én fiam vagy te, ma nemzettelek téged.” ⁶Ahogy másutt is mondja: „Pap vagy te örökké, Melkisédek rendje szerint.”

⁷Ő testi élete idején könyörgésekkel és esedezésekkel, hangos kiáltással és könnyek között járult az elé, akinek hatalma van arra, hogy kiszabadítsa őt a halálból. És meghallgattatott istenfélelméért. ⁸Jóllehet ő a Fiú, szenvedéseiből megtanulta az engedelmisséget, ⁹és miután tökéletességre jutott, örök üdvösség szerzőjévé lett mindazok számára, akik engedelmeskednek neki. ¹⁰Mert Isten őt Melkisédek rendje szerint való főpapnak nevezte.

Óvás a visszaeséstől

¹¹Erről nekünk sok mondanivalónk van, amit nehéz megmagyarázni, minthogy eltompult a hallásotok. ¹²Mert mostanra már tanítóknak kellene lennetek, mégis arra van ismét szükségetek, hogy Isten beszédeinek alapelemeire tanítsanak titeket, és olyanokká lettetek, mint akiknek tejjre van szükségük, nem kemény eledelre. ¹³Aki ugyanis tejen él, járatlan az igazság igéjében, mivel kiskorú. ¹⁴A nagykorúaknak pedig kemény eledel való, mint akiknek tapasztalatuk folytán gyakorlottak az érzékeik a jó és a rossz megkülönböztetésére.

6¹Ezért elhagyva a Krisztusról szóló elemi tanítást, térjünk rá a nagykorúaknak szóló tanításra. Ne kezdjük újra lerakni az alapját a holt cselekedetekből való megtérésnek és az Istenbe vetett hitnek, ²a mosakodásokról, a kézrátételekről, a halottak feltámadásáról és az örök ítéletről szóló tanításnak. ³Így is fogunk tenni, ha Isten megengedi. ⁴Lehetetlen ugyanis, hogy akik egyszer megvilágosítottak, és megízlelték a mennyei ajándékot, és részeseivé lettek a Szentléleknek, ⁵akik megízlelték Isten felséges beszédét és az eljövendő világ erőit, ⁶de elestek, hogy azok ismét megújuljanak és megtérjenek; hiszen újra megfeszítik önmaguknak az Isten Fiát, és meggyalázzák őt. ⁷Mert az a föld, amely beissza a gyakran ráhulló esőt, és hasznos növényt terem azoknak, akik számára művelik, áldást nyer Istentől; ⁸amelyik pedig tüskebokrot és bogáncskórót terem, az megvetett, átok vár rá és végül megégetés.

Hit és türelem által örököljük az ígéreteket

⁹Felöletek azonban, szeretteim, jobbat gondolunk, hogy közel vagytok az üdvösséghez, még ha így beszélünk is. ¹⁰Mert nem igazságtalan az Isten, hogy elfeledkeznek a ti cselekedeteitekről és arról a szeretetről, amelyet az ő nevében tanúsítottatok, amikor a szenteknek szolgáltatok és most is szolgáltok. ¹¹De kívánjuk, hogy közületek mindenki ugyanazt az igyekezetet tanúsítsa mindvégig, amíg a reménység egészen be nem teljesedik, ¹²hogy ne legyetek restek, hanem kövessétek azokat, akik hit és türelem által öröklük az ígéreteket.

Isten ígéretei változhatatlanok

¹³Amikor Isten Ábrahámnak ígéretet tett, önmagára esküdt, mivel nem esküdhett nagyobbra, ¹⁴és így szólt: „Bizony, gazdagon megáldalak, és nagyon megsokasítalak.” ¹⁵És így, miután Ábrahám türelemmel várt, beteljesült az ígéret. ¹⁶Mert az ember önmagánál nagyobbra esküszik, és minden ellenvetésnek véget vet, és mindent megerősít az eskü. ¹⁷Ezért Isten, mivel még teljesebben akarta megmutatni az ígéret örököseinek, hogy elhatározása

változhatatlan, esküvel vállalt kezeséget. ¹⁸Így e két változhatatlan tény, amelyekben lehetetlen, hogy Isten hazudjon, erősen bátorít minket, akik odamenekültünk, hogy megragadjuk az előttünk levő reménységet. ¹⁹Ez a reménység lelkünknek biztos és erős horgonya, amely behatol a kárpit mögé, ²⁰ahova elsőként bement értünk Jézus, aki Melkisédek rendje szerint főpap lett örökké.

Krisztus főpap Melkisédek rendje szerint

7¹Mert Melkisédek, Sálem királya, a magasságos Isten papja volt az, aki a királyok leveréséből visszatérő Ábrahám elé ment, és megáldotta. ²Ábrahám pedig tizedet is adott neki mindenből. Melkisédek neve először ezt jelenti: igazság királya, aztán Sálem királya, vagyis békesség királya. ³Sem apja, sem anyja, sem nemzetsége, sem napjainak kezdete, sem életének vége nincs, mivel pedig hasonló az Isten Fiához, pap marad mindörökké.

⁴De gondoljátok meg, milyen nagy ember az, akinek Ábrahám, a mi ősatyánk tizedet is adott a zsákmány legjavából. ⁵Azoknak, akik Lévi fiai közül kapják a papságot, szintén van parancsuk arra, hogy tizedet szedjenek a néptől a törvény szerint: ebben az esetben tehát saját testvéreiktől, jöllehet ők is Ábrahámtól származtak. ⁶De az, aki nem közülük származott, Ábrahámtól vett tizedet, és azt áldotta meg, aki az ígéretet kapta. ⁷Márpedig minden vitán felül a nagyobb áldja meg a kisebbet. ⁸Itt halandó emberek szednek tizedet, ott pedig az, akiről biznyságunk van, hogy él. ⁹És hogy úgy mondjam, Ábrahám személyében a tizedet szedő Lévi is tizedet adott, ¹⁰mert már jelen volt őseben, amikor Melkisédekkel találkozott.

¹¹Ha tehát a tökéletesség elérhető volna a lévita papság által, mert a nép ez alatt kapta a törvényt, mi szükség még azt mondani, hogy Melkisédek rendje szerint más pap jöjjön el, aki nem Áron rendje szerint való? ¹²Amikor megváltozik a papság, szükségképpen megváltozik a törvény is. ¹³Ugyanis akiről ez elhangzik, más törzshöz tartozik, amelyből senki sem szolgált az oltárnál. ¹⁴Mert ismeretes, hogy a mi Urunk Júdából származott, de ebből a törzsből származó papokról semmit sem mondott Mózes. ¹⁵És ez még inkább nyilvánvaló, ha Melkisédekhez hasonlóan eljön egy másik pap, ¹⁶aki nem testi parancsolat törvénye szerint lett azzá, hanem örökkévaló élet ereje szerint. ¹⁷Mert róla szól a biznyságtétel: „Pap vagy te örökké, Melkisédek rendje szerint.” ¹⁸A korábbi parancsolatot Isten eltörli ugyan, mivel az erőtlen és haszontalan, ¹⁹mert a törvény semmit sem tett tökéletessé, de ugyanakkor jobb reménységet támaszt, amely által közeledünk őhozzá. ²⁰Azután: Jézus nem eskü nélkül lett főpappá – azok ugyanis eskü nélkül lettek papokká –, ²¹hanem annak esküjével, aki így szólt hozzá: „Megesküdött az Úr, és nem bánja meg; pap vagy te örökké.” ²²Ezért Jézus jobb szövetségnek lett a kezesévé. ²³És azok többen voltak papok, mivel a halál nem engedte, hogy megmaradjanak szolgálatukban; ²⁴az ő papsága viszont örökkévaló, mivel ő megmarad örökké. ²⁵Ezért üdvözíteni tudja örökre azokat, akik általa járulnak Istenhez, hiszen ő mindenkor él, hogy esedezzek értük.

²⁶Mert ilyen főpapra volt szükségünk, aki szent, ártatlan, szeplőtlen, a bűnösöktől elkülönített, és az egek fölé emeltetett. ²⁷Neki nincs szüksége arra, mint a főpapoknak, hogy naponta mutasson be áldozatot, előbb a saját bűneiért, azután a nép bűneiért. Mert ő ezt egyszer s mindenkorra megcselekedte, amikor önmagát adta áldozatul. ²⁸Mert a törvény erőtlen embereket rendelt főpapokká, a törvény utáni eskü ígéje pedig a Fiút, aki örökre tökéletes.

Krisztus új szövetség közbenjárója

8¹Az elmondottakban pedig ez a legfontosabb: olyan főpapunk van, aki a felséges Isten trónusának a jobbára ült a mennyekben; ²annak a szentélynek és igazi sáturnak szolgájaként, amelyet az Úr épített, nem pedig ember. ³Mert minden főpap ajándékok és áldozatok bemutatására rendeltetett, ezért szükséges, hogy ő is vihessen valamit áldozatul. ⁴Ha tehát a földön volna, nem is lehetne pap, mert már vannak olyanok, akik a törvény szerint bemutatják az áldozati ajándékokat. ⁵Ezek a papok a mennyei dolgok képmásának és árnyékának szolgálnak, ahogyan Isten parancsolta Mózesnek, amikor el akarta készíteni a sátort. Mert így szólt: „Vigyázz, mindent aszerint a minta szerint készíts el, amelyet a hegyen megmutattam neked.”

⁶Most azonban a mi főpapunk annyival különb szolgálatot nyert, amennyivel annak a különb szövetségnek lett a közbenjárója, amely jobb ígéretek alapján kötött. ⁷Mert ha az első szövetség hibátlan lett volna, nem lett volna szükség a másodikra. ⁸Mert hibáztatja őket, amikor így szól: „Íme, eljön majd az idő, így szól az Úr, amikor új szövetséget kötök Izráel házával és Júda házával; ⁹nem olyan szövetséget, amelyet atyáikkal kötöttem azon a napon, amikor kézen fogva kivezettem őket Egyiptom földjéről. Mivel azonban ők nem maradtak meg az én szövetségemben, én sem törődtem velük, így szól az Úr. ¹⁰De ez lesz az a szövetség, amelyet Izráel házával ama napok múltán kötök, így szól az Úr; törvényeimet elméjükbe adom, és szívükbe írom azokat, és Istenük leszek, ők pedig az én népemé lesznek. ¹¹Akkor senki sem tanítja többé így a társát és testvérét: Ismerd meg az Urat! Mivel mindenki ismerni fog engem, a kicsinyek és nagyok egyaránt. ¹²Mert irgalmas leszek gonoszágaikkal szemben, és bűneikről nem emlékezem meg többé.” ¹³Amikor új szövetségről szól, elavulttá teszi az elsőt, ami pedig elavul és megöregszik, az közel van az elmúláshoz.

Krisztus főpapi áldozata nagyobb az ószövetségi áldozatnál

9¹Az első szövetségnek is volt tehát istentiszteleti rendje és földi szent helye. ²Mert sátrat építettek, melynek első részében volt a gyertyatartó, az asztal és a szent kenyerek: azt nevezték szentélynek. ³A második kárpiton túl pedig volt egy sátor, amelyet szentek szentjének neveztek: ⁴ebben volt egy arany illatáldozati oltár és a szövetség ládája, minden oldalról arannyal borítva. A szövetségládjában volt az aranyedény mannával tele és Áron kivirágzott vesszeje, meg a szövetség táblái, ⁵fölötte pedig a dicsőség kerúbjai, amelyek beárnyékolják az engesztelés helyét. De ezekről most nem kell részletesen szólni. ⁶Miután ezeket így rendezték el: a sátor első részébe mindenkor bejárnak az istentiszteleti szolgálatot végző papok, ⁷a másodikba azonban csak évenként egyszer, és egyedül a főpap mehet be, azzal a vérral, amelyet bemutat önmagáért és a nép tudatlanságból eredő vétkeiért. ⁸A Szentlélek ezzel azt jelenti ki, hogy amíg az első sátor fennáll, addig nem nyílik meg a szentélybe vezető út. ⁹Példázat ez nekünk a mostani időre, mert ott olyan ajándékokat és áldozatokat mutatnak be, amelyek nem tudják lelkiismeretében tökéletessé tenni azt, aki az áldozatot bemutatja. ¹⁰Ezek a külső rendelkezések, amelyek ételekre, italokra és különböző mosakodásokra vonatkoznak, csak az új rendelkezés idejéig kötelezők.

¹¹Krisztus pedig, mint a jövődő javak főpapja a nagyobb és tökéletesebb sátoron át jelent meg, amely nem emberkéz alkotása, azaz nem e világból való. ¹²Nem is bakok és bikák vérével, hanem a tulajdon vérével ment be egyszer s mindenkorra a szentélybe, és örök váltságot szerzett. ¹³Mert ha bakok és bikák vére és tehén hamva a tisztátalanokra hintve megszentel, vagyis külsőleg tisztává tesz, ¹⁴akkor Krisztus vére, aki örökkévaló Lélek által önmagát áldozta fel ártatlanul az Istennek, mennyivel inkább megtisztítja lelkiismeretünket a holt cselekedetektől, hogy szolgáljunk az élő Istennek.

¹⁵Így tehát új szövetség közbenjárója lett Krisztus, mert meghalt az első szövetség alatt elkövetett bűnök váltságáért, hogy az elhívottak elnyerjék az örökkévaló örökség ígértét.

¹⁶Mert ahol végrendelet van, ott a végrendelkező halálának is be kell következnie; ¹⁷mert a végrendelet csak halál esetén érvényes; amíg a végrendelkező él, addig érvénytelen. ¹⁸Ezért van az, hogy az első szövetséget sem léptették életbe vér nélkül. ¹⁹Mert amikor Mózes a törvény szerint az egész népnek minden parancsolatot elmondott, vette a bikák és bakok vérért vízzel, vörös gyapjúval és iszóppal együtt, és meghintette a könyvet és utána az egész népet, ²⁰e szavakkal: Ez annak a szövetségnek a vére, amelyet Isten rendelt számotokra. ²¹Aztán hasonlóképpen meghintette vérrel a sátrat és az istentisztelet minden eszközét is. ²²A törvény szerint majdnem mindent vérrel tisztítanak meg, és vér kiontása nélkül nincs bűnbocsánat. ²³Szükséges volt, hogy a mennyei dolgok képmásait ezekkel tisztítsák meg, magukat a mennyei dolgokat azonban ezeknél különb áldozatokkal. ²⁴Mert nem emberkéz alkotta szentélybe, az igazi képmásába ment be Krisztus, hanem magába a mennybe, hogy most megjelenjen az Isten színe előtt értünk. ²⁵Nem is azért ment be, hogy sokszor áldozza fel önmagát, ahogyan a főpap megy be évenként a szentélybe más vérel, ²⁶mert akkor sokszor kellett volna szenvednie a világ kezdete óta. Most azonban egyszer jelent meg az idők végén, hogy áldozatával eltörölje a bűnt. ²⁷És amint elrendeltetett, hogy az emberek egyszer meghaljanak, azután pedig ítélet következik, ²⁸úgy Krisztus is egyszer áldoztatott fel, hogy sokak bűnét elvegye; másodsor majd a bűn hordozása nélkül fog megjelenni azoknak, akik várják őt üdvösségükre.

Krisztus áldozata egyszer s mindenkorra érvényes

10¹Mivel a törvényben az eljövendő javak árnyéka van, de nem a mennyei dolgok képe, ezért azokkal az áldozatokkal, amelyeket évenként rendszeresen bemutatnak, sohasem tudják tökéletessé tenni az odajárulókat. ²Különben megszűnt volna az áldozatok bemutatása, hiszen akik áldoztak, és egyszer megtisztultak, többé nem éreztek volna semmi bűntudatot. ³De az áldozatok évről évre a bűnökre emlékeztetnek. ⁴Mert lehetetlen, hogy bikák és bakok vére bűnöket töröljön el. ⁵Ezért, amikor eljön a világba, így szól:

„Áldozatot és ajándékot nem kívánsz,
de testet alkottál nekem;

⁶égő- és bűnért való áldozatban nem telik kedved.

⁷Akkor ezt mondtam: Íme, itt vagyok,
amint a könyvtekercsben meg van írva rólam,
hogy teljesítsem a te akaratodat, Istenem.”

⁸Előbb azt mondta: „Áldozatokat és ajándékokat, égő- és bűnért való áldozatokat nem kívánsz, nem is kedvelsz” (ezeket a törvény szerint mutatják be), ⁹de azután így szólt: „Íme, itt vagyok, hogy teljesítsem a te akaratodat.” Megszünteti az elsőt, hogy helyébe állítsa a másodikat: ¹⁰Isten akarata szentelt meg minket Jézus Krisztus testének feláldozása által egyszer s mindenkorra.

¹¹Minden pap naponként szolgálatba áll, és sokszor mutatja be ugyanazokat az áldozatokat, amelyek sohasem képesek bűnöket eltörölni. ¹²Ő ellenben, miután egyetlen áldozatot mutatott be a bűnökért, örökre Isten jobbjára ült, ¹³és ott várja, hogy ellenségei zsámolyul vettessenek lába alá. ¹⁴Mert egyetlen áldozattal örökre tökéletessé tette a megszenteltekét. ¹⁵De bizonyosságot tesz nekünk a Szentlélek is, mert miután ezt mondja: ¹⁶„Ez az a szövetség, amelyet kötök velük ama napok múltán”, így szól az Úr: „Törvényemet szívükbe adom, és elméjükbe írom; ¹⁷bűneikről és gonoszságaikról pedig többé nem emlékezem meg.” ¹⁸Ahol pedig bűnbocsánat van, ott nincs többé bűnért bemutatott áldozat.

Meghátrálás nélkül ragaszkodjunk a reménység hitvallásához

¹⁹Mivel tehát, testvéreim, bízhatunk abban, hogy bemehetünk a szentélybe Jézus Krisztus vére által, ²⁰azon az új és élő úton, amelyet ő nyitott meg előttünk a kárpit, vagyis az ő teste által; ²¹és mivel nagy papunk van az Isten háza felett: ²²járuljunk azért oda igaz szívvel és teljes

hittel, mint akiknek a szíve megtisztult a gonosz lelkiismerettől,²³ a testét pedig megmosták tiszta vízzel. A reménység hitvallásához szilárdan ragaszkodjunk; mert hű az, aki ígéretet tett.²⁴ Ügyeljünk arra, hogy egymást szeretetre és jó cselekedetre buzdítsuk.²⁵ Sajat gyülekezetünket ne hagyjuk el, ahogyan egyesek szokták, hanem bátorítsuk egymást; annál is inkább, mivel látjátok, hogy közeledik az a nap.²⁶ Mert ha szándékosan vétkezünk, miután megismertük az igazságot, akkor nincs többé bűneinkért való áldozat,²⁷ hanem az ítéletnek valami félelmes várása, amikor tűz lángja fogja megemészteni az ellenszegülőket.²⁸ Ha valaki elveti Mózes törvényét, az két vagy három tanú vallomása alapján irgalom nélkül meghal.²⁹ Mit gondoltok: mennyivel súlyosabb büntetésre lesz méltó az, aki Isten Fiát lábbal tiporja, a szövetség vérével, amellyel megszenteltetett, közönségesnek tartja, és a kegyelem Lelkét megcsúfolja?³⁰ Mert ismerjük azt, aki így szólt: „Enyém a bosszúállás, én megfizetek.” És ismét: „Az Úr megítéli az ő népét.”³¹ Félelmetes dolog az élő Isten kezébe esni.³² De emlékezzetek a korábbi napokra, amelyekben miután megvilágosodtatok, sok szenvedéssel teljes küzdelmet álltatok ki.³³ Mert gyalázásokkal és gyötrésekkel nyilvánosan megszégyenítettek titeket, és társaikká lettetek azoknak, akikkel ugyanez történt.³⁴ A foglyokkal is együtt szenvedtetek, és vagyontok elrablását is örömmel fogadtátok, mivel tudtátok, hogy nektek értékesebb és maradandóbb vagyontok van.³⁵ Ne veszítsétek el tehát bizalmatokat, amelynek nagy jutalma van.³⁶ Mert állhatatosságra van szükségetek, hogy Isten akaratát cselekedjétek, és így beteljesüljön rajtatok az ígéret:³⁷ „Mert még egy igen-igen kevés idő, és aki eljövendő, eljön, és nem késik.”³⁸ Az én igaz emberem pedig hitből fog élni, és ha meghátrál, nem gyönyörködik benne a lelkem.”³⁹ De mi nem a meghátrálás emberei vagyunk, hogy elveszünk, hanem a hitéi, hogy életet nyerjünk.

A hit és példaképei a világ teremtése óta

11¹A hit pedig a remélt dolgokban való bizalom, és a nem látható dolgok létéről való meggyőződés.² Ennek a hitnek az alapján nyertek Istentől jó tanúbizonyságot a régiek.³ Hit által értjük meg, hogy a világokat Isten szava alkotta, úgyhogy a nem láthatókból állt elő a látható.⁴ Hit által ajánlott fel Ábel értékesebb áldozatot Istennek, mint Kain, és hit által nyert bizonyosságot arról, hogy ő igaz, mert Isten bizonyosságot tett áldozati ajándékairól, úgyhogy hite által még holta után is beszél.⁵ Hit által ragadtatott el Énók, hogy ne lásson halált, és nem találták meg, mivel elragadta őt Isten. Elragadtatása előtt azonban bizonyosságot nyert arról, hogy Isten szemében kedves.⁶ Hit nélkül pedig senki sem lehet kedves Isten előtt, mert aki az Istenhez járul, annak hinnie kell, hogy ő van; és megjutalmazza azokat, akik őt keresik.⁷ Hit által kapott kijelentést Nőé azokról a dolgokról, amelyeket még nem láthatott, és Istent félve és tisztelve készítette el a bárkát háza népe megmentésére. E hite által ítélte el a világot, és a hitből való igazság örökösévé lett.⁸ Hit által engedelmeskedett Ábrahám, amikor elhívta Isten, hogy induljon el arra a helyre, amelyet örökségül fog kapni. És elindult, nem tudva, hova megy.⁹ Hit által költözött át az ígéret földjére, mint idegenbe, és sátrakban lakott Izsákkal és Jákóbbal, ugyanannak az ígéretnek az örökösével.¹⁰ Mert várta azt a várost, amelynek szilárd alapja van, amelynek tervezője és alkotója az Isten.¹¹ Hit által kapott erőt arra is, hogy a meddő Sárával nemzetséget alapítson, noha már idős volt, minthogy hűnek tartotta azt, aki az ígéretet tette.¹² Ezért attól az egy embertől, aki már közel volt a halálhoz, származtak olyan sokan, mint az ég csillagai és mint a tenger partján a fövény, amely megszámlálhatatlan.¹³ Hitben haltak meg ezek mind, anélkül, hogy beteljesültek volna rajtuk az ígéretek. Csak távolról látták és üdvözölték azokat, és vallást tettek arról, hogy idegenek és jövevények a földön.¹⁴ Mert akik így beszélnek, jelét adják annak, hogy hazát keresnek.¹⁵ És ha arra a hazára gondoltak volna, amelyből kijöttek, lett volna alkalmuk visszatérni.¹⁶ Így azonban jobb

haza után vágyakoztak, mégpedig mennyei után. Ezért nem szégyelli Isten, hogy őt Istenüknek nevezzék, mert számukra várost készített. ¹⁷Hit által ajánlotta fel Ábrahám Izsákot, amikor Isten próbára tette, és egyszülött fiát vitte áldozatul az, aki az ígéreteket kapta, ¹⁸akinek megmondattott: „Aki Izsáktól származik, azt fogják utódodnak nevezni.” ¹⁹Azt gondolta ugyanis, hogy Isten képes őt a halottak közül is feltámasztani. Ezért vissza is kapta őt, aki így a feltámadás példájává lett. ²⁰Hit által áldotta meg Izsák is a jövőre nézve Jákóbot és Ézsaut. ²¹Hit által áldotta meg a haldokló Jákób József mindegyik fiát, és botja végére hajolva imádkozott. ²²Hit által gondolt József élete végén Izráel fiainak kivonulására, és rendelkezett temetése felől.

²³Hit által rejtegették Mózes születése után három hónapig szülei, mert látták, hogy szép a gyermek, és nem félték a király parancsától. ²⁴Hit által tiltakozott Mózes, amikor felnőtt, hogy a fáraó lánya fiának mondják. ²⁵Mert inkább vállalta Isten népével együtt a szenvedést, mint a bűn ideig-óráig való gyönyörűségét, ²⁶mivel többre becsülte Egyiptom kincseinél a Krisztusért való gyalázatot, mert a megjutalmazásra tekintett. ²⁷Hit által hagyta el Egyiptomot, nem félt a király haragjától, hanem kitartott, mint aki látja a láthatatlan Istent. ²⁸Hit által rendelte el a páskát és a vérrel való meghintést, hogy a pusztító ne érintse elsőszülötteiket. ²⁹Hit által keltek át a Vörös-tengeren, mint valami szárazföldön, és amikor ezt az egyiptomiak is megpróbálták, elmerültek.

³⁰Hit által omlottak le Jerikó kőfalai, miután körüljárták azokat hét napon át. ³¹Hit által nem veszett el Ráháb, a parázna nő, az engedetlenekkel együtt, amikor a kémeket békességgel befogadta.

³²És mit mondjak még? Hiszen kifogynék az időből, ha szólnék Gedeonról, Báraókról, Sámsonról, Jeftéről, Dávidról, Sámuelről és a prófétákról. ³³Ezek hit által országokat győztek le, igazságot szolgáltattak, ígéreteket nyertek el, orozslánok száját tömték be, ³⁴tűz erejét oltották ki, kard élétől menekültek meg, betegségből épültek fel, háborúban lettek hőssé, idegenek seregeit futamították meg. ³⁵Asszonyok feltámadás révén visszakapták halottaikat. Másokat viszont megkínóztak, akik nem fogadták el a szabadulást, hogy dicsőségesebb feltámadásban legyen részük. ³⁶Ismét mások megszegyenyítések és megkorbácsolások próbáját állták ki, sőt még bilincseket és börtönt is. ³⁷Megkövezték, szétfűrészelték, kardélre hányták őket; juhok és kecskék bőrében bujdosnak, nélkülözve, nyomorogva, gyötrődve azok, ³⁸akikre nem volt méltó a világ; bolyongtak pusztákban és hegyeken, barlangokban és a föld hasadékaiban. ³⁹És mindezekben, noha hit által Istentől jó tanúbizonyságot nyertek, nem teljesült be az ígélet, ⁴⁰mert Isten számunkra valami különbről gondoskodott, hogy ők ne nélkülünk jussanak el a teljességre.

Jézus a hit szerzője és beteljesítője

12¹Ezért tehát mi is, akiket a bizonyágtevőknek ekkora fellege vesz körül, tegyünk le minden ránk nehezedeő terhet és a bennünket megkönyékező bünt, és állhatatossággal fussuk meg az előttünk levő pályát. ²Nézzünk fel Jézusra, a hit szerzőjére és beteljesítőjére, aki az előtte levő öröm helyett – a gyalázzal nem törődve – vállalta a kereszttet, és Isten trónjának a jobbára ült. ³Gondoljatok rá, aki a bűnösöktől ilyen szidalmazást szenvedett el, hogy lelketekben megfáradva el ne csüggedjete.

A fenyítés Isten szeretetének jele

⁴Mert a bűn ellen való harcban még nem ontottátok véreteket, ⁵és elfeledkeztetek a bátorításról, amely nektek mint fiaknak szól:

„Fiam, ne vesd meg az Úr fenyítését,
és ne csüggedj el, ha megfedd téged,
⁶mert akit szeret az Úr, azt megfenyíti,
és megostoroz mindenkit, akit fiává fogad.”

⁷Szenvedjétek el a fenyítést, hiszen úgy bánik veletek Isten, mint fiaival. Hát milyen fiú az, akit nem fenyít meg az apja? ⁸Ha pedig fenyítés nélkül maradtok, amelyben mindenki részesül, fattyak vagytok, nem pedig fiak. ⁹Azután: testi apáink fenyítették minket, és tiszteletben tartottuk őket, nem kell-e sokkal inkább engedelmeskednünk a lelkek Atyjának, hogy éljünk? ¹⁰Mert ők rövid ideig, a saját elgondolásuk szerint fenyítették, ő pedig javunkra teszi ezt, hogy szentségében részesüljünk. ¹¹Az első pillanatban ugyan semmiféle fenyítés nem látszik örvendetesnek, hanem keservesnek, később azonban az igazság békességes gyümölcsét hozza azoknak, akik megedződtek általa.

Senki el ne távolodjék Isten kegyelmétől

¹²Ezért tehát a lankadt kezeket és a megroskadt térdeket erősítetek meg, ¹³és egyenes ösvényen járjatok, hogy a sánta meg ne botoljon, hanem inkább meggyógyuljon. ¹⁴Törekedjétek mindenki iránt a békességre és a szent életre, amely nélkül senki sem látja meg az Urat. ¹⁵Ügyeljétek arra, hogy senki se hajoljon el Isten kegyelmétől, hogy a keserűség gyökere felnövekedve kárt ne okozzon, és sokakat meg ne fertőzzön. ¹⁶Ne legyen senki parázna vagy istentelen, mint Ézsau, aki egyetlen tál ételért eladta elsőszülöttségi jogát. ¹⁷Mert tudjátok, hogy később, amikor örökölni akarta az áldást, atyja megtagadta tőle, mivel a megtérés útját nem találta meg, noha könnyek között kereste. ¹⁸Ti ugyanis nem tapintható hegyhez és lángoló tűzhöz járultatok, sem homályhoz, sötétséghez, szélvészhez ¹⁹vagy trombitaharsogáshoz és szózatok hangjához. Akik ezt hallották, kérték, hogy ne szóljon többé hozzájuk. ²⁰Mert nem bírták elviselni a parancsot: „Még ha állat érinti is a hegyet, meg kell kövezni!” ²¹És olyan félelmetes volt a látvány, hogy Mózes is így szólt: „Félelem fogott el és remegés.” ²²Ti a Sion hegyéhez járultatok, és az élő Isten városához, a mennyei Jeruzsálemhez és az angyalok ezreihez; ²³az elsőszülöttek ünnepi seregéhez és gyülekezetéhez, akik fel vannak jegyezve a mennyekben, mindenek bírójához, Istenhez és a tökéletességre jutott igazak lelkeihez; ²⁴az új szövetség közbenjárójához, Jézushoz és a meghintés véréhez, amely hatalmasabban beszél, mint Ábel vére. ²⁵Vigyázzatok, hogy el ne utasítsátok azt, aki szól! Mert ha azok nem menekültek meg, akik elutasították azt, aki a földön adott kijelentést, mennyivel kevésbé menekülünk meg mi, ha elfordulunk attól, aki a mennyből szól hozzánk. ²⁶Az ő hangja akkor csak a földet rendítette meg, most azonban ezt ígéri: „Még egyszer megrendítem nemcsak a földet, hanem az eget is.” ²⁷A „még egyszer” pedig azok megváltozását jelenti, amelyek mint teremtett dolgok megrendülhetnek, hogy megmaradjanak a rendíthetetlenek. ²⁸Ezért tehát mi, akik rendíthetetlen országot kaptunk, legyünk hálásak és azzal szolgáljunk Istennek tetsző módon: tisztelettel és félelemmel. ²⁹Mert a mi Istenünk emésztő tűz.

Buzdítás szeretetre és tiszta életre

13¹A testvéri szeretet maradjon meg közöttetek. ²A vendégszeretetről meg ne feledkezzetek, mert ezáltal egyesek – tudtukon kívül – angyalokat vendégeltek meg. ³Ne feledkezzetek meg a foglyokról, mintha fogolytársaik volnátok; a gyötrődőkről, mint akik magatok is testben vagytok. ⁴Legyen megbecsült a házasság mindenki előtt, és a házassélet legyen tiszta, mert a paráznákat és a házasságtörőket ítéletével sújtja Isten. ⁵Ne legyetek pénzsóvárák, érétek be azzal, amitek van, mert ő mondta: „Nem maradok el tőled, sem el nem hagylak téged.” ⁶Ezért bizakodva mondjuk: „Velem van az Úr, nem félek, ember mit árthat nekem?”

Óvás az idegen tanításoktól, buzdítás a jótékonyásra

⁷Ne feledkezzetek meg vezetőitekről, akik Isten igéjét hirdették nektek. Figyeljete életük végére, és kövessétek hitüket.

⁸Jézus Krisztus tegnap, ma és mindörökké ugyanaz. ⁹Különféle idegen tanításoktól ne hagyjátok magatokat félrevezetni. Mert az a jó, ha kegyelemmel erősödik meg a szív, nem pedig ételektől, mert azoknak semmi hasznát nem veszik azok, akik velük élnek. ¹⁰Van oltárunk, amelyről nincs joguk enni azoknak, akik a sátorban szolgálnak. ¹¹Mert amely állatok véréért a főpap a szentélybe beviszi a bűnért, azoknak testét elégetik a táboron kívül. ¹²Ezért Jézus is a kapun kívül szenvedett, hogy megszentelje a népet tulajdon vére által. ¹³Menjünk ki tehát őhöz a táboron kívülre, az ő gyalázatát hordozva. ¹⁴Mert nincsen itt maradandó városunk, hanem az eljövendőt keressük. ¹⁵Általa vigyünk Isten elé a hálaadás áldozatát mindenkor, azaz nevére vallást tévő ajkaink gyümölcsét.

¹⁶A jótékonyásgról és az adakozásról pedig el ne feledkezzetek, mert ilyen áldozatokban gyönyörködik Isten.

¹⁷Bízzatok vezetőitekben, és hallgassatok rájuk, mert ők vigyáznak lelketekre úgy, mint akik erről számot is adnak. Hadd tegyék ezt örömmel, és ne sóhajtozva, mert ez nem válnék javatokra.

Befejező kérések, üdvözetek, áldás

¹⁸Imádkozzatok értünk! Mert meg vagyunk győződve arról, hogy lelkiismeretünk tiszta, hiszen mindenben helyesen akarunk eljárni. ¹⁹Főként pedig azért imádkozzatok, kérlek, hogy mielőbb visszajussak hozzátok. ²⁰A békesség Istene pedig, aki az örök szövetség vére által kihozta a halottak közül a mi Urunkat, Jézust, a juhok nagy pásztorát, ²¹tegyen készségessé titeket minden jóra, akaratának teljesítésére; és munkálja bennünk azt, ami kedves őelőtte Jézus Krisztus által, akinek dicsőség örökkön-örökké. Ámen.

²²Kérlek pedig, testvéreim, viseljétek el az intő szót, hiszen csak röviden írtam nektek.

²³Tudjátok meg, hogy Timóteus testvérünk kiszabadult, és ha megjön, hamarosan meglátogatlak titeket vele együtt. ²⁴Köszöntsétek vezetőiteket és a szenteket is mind. Köszöntenek titeket az Itáliából valók.

²⁵A kegyelem legyen mindnyájatokkal!